

لذت نواختن گیتار

افزایش مهارت تکنیکی دست راست در گیتار کلاسیک

علیرضا تفقدی

سرشناسه :	تفقدی، علیرضا، ۱۳۳۹ -
عنوان و نام پدیدآور :	لذت نواختن گیتار: افزایش مهارت تکنیکی دست راست در گیتار کلاسیک / نویسنده علیرضا تفقدی.
مشخصات نشر :	تهران: هم‌آواز، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری :	۹۶ص.
شابک :	۹۷۹-۰۰-۸۰۲۶۰۸-۱۰-۸
وضعیت فهرست نویسی :	فیبا
موضوع :	گیتار -- آموزش
موضوع :	گیتار -- پارتیسیون
رده بندی کنگره :	۱۳۹۲ ج۴ ت/۶۶/۵۸۵/۵۸۵
رده بندی دیویی :	۷۸۷/۸۷
شماره کتابشناسی ملی :	۳۱۶۵۰۶۵

لذت نواختن گیتار علی‌رضا تفقدی

آماده سازی و امور فنی پیش از چاپ: هامان قدسی طرح جلد: اعظم مهدوی نت‌نگار: هم‌آواز
چاپ دوم: تابستان ۱۳۹۶ • شمارگان: ۵۵۰
لیتوگرافی: افست گرافیک • چاپ: علوی • صحافی: سیمی‌ساز
شابک ۹۷۹-۰۰-۸۰۲۶۰۸-۱۰-۸ ISMN: 979-0-802608-10-8

نشر هم‌آواز: تهران. خیابان انقلاب. بین بهار و پیچ شمیران. پلاک ۴۰۰
طبقه دوم. شماره ۷. کد پستی: ۱۱۴۸۸۷۳۸۴۱
تلفن: ۷۷۶۱۲۹۲۱ - ۷۷۵۳۲۹۷۳ • دورنگار: ۷۷۵۱۳۷۱۵
www.hamaavaz.com info@hamaavaz.com

تمامی حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است. تکثیر یا تولید مجدد به هر شکلی بدون اجازه مکتوب ناشر ممنوع است.

فهرست

۷	.....	مقدمه
		بخش اول
۱۲	.....	حفظ پوزیسیون دست راست
		بخش دوم
۳۶	.....	تقسیم وظایف انگشتان
		بخش سوم
۴۶	.....	آریژ و ملودی
		بخش چهارم
۶۰	.....	سکوت‌ها
		بخش پنجم
۶۴	.....	ضربه‌های تکیه (Apoyando)
		بخش ششم
۷۴	.....	ترمولو
		بخش هفتم
۸۴	.....	استفاده از دست چپ

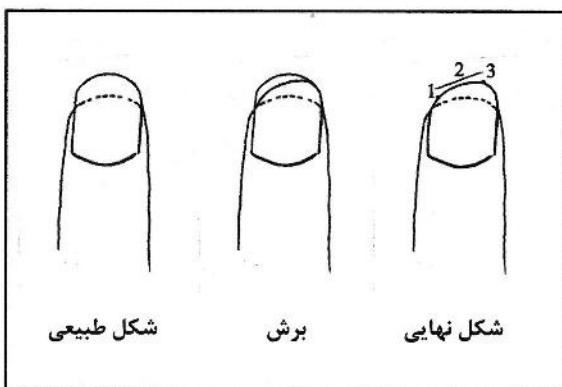
تمام تمرین‌های این کتاب به منظور نزدیک کردن صدایی است که از ساز خود می‌شنویم به صدایی که می‌خواهیم شنیده شود؛ یعنی به اجبار هنگام تمرین، فکر کنیم، بخواهیم و سعی کنیم تا به دست آوریم. تمرین‌های اولیه، گرچه بسیار ساده‌اند ولی سعی کنید از همان ابتدا روی کاری که انجام می‌دهید تمرکز داشته باشید و به صدای ساز خود با دقت گوش کنید و ظرافت لازم را برای صدای مناسب به دست آورید در حالی که انگشتان و هیچ‌یک از اعضای بدن منقبض نباشد.

قدرت انگشتان دست راست

منظور از قدرت، کندن سیم‌ها با تمام نیرو و یا حتی قوی نواختن نیز نیست بلکه توانایی بالقوه‌ای است که اولاً مستقل از انگشتان دیگر است و دوم، می‌تواند هر لحظه تغییر نوآنس، رنگ و ... را به‌طور مطلوب انجام دهد.

اندازه و شکل ناخن

ناخن‌های بیش از اندازه بلند، قدرت و کیفیت صدا را کم می‌کند. به‌علاوه تسلط لازم را برای سرعت و کنترل به‌شدت پایین می‌آورد. اندازه مناسب ناخن به شکل سر انگشت و چاقی و لاغری آن بستگی دارد. اگر شما ناخن‌هایی دارید که خمیده به پایین هستند باید اندازه آن را به حداقل برسانید. به‌طور کلی بلندترین قسمت ناخن باید اندازه‌ای بین دو تا سه میلی‌متر داشته باشد. برای به دست آوردن شکل مناسب بهتر است ناخن طوری سوهان زده شود که سیم طول بیشتری از ناخن را طی کند و مقاومت آن در مقابل ناخن کم باشد. سه مرحله را می‌توان هنگام برخورد ناخن با سیم در نظر گرفت:

۱. زمان اولین تماس در قسمت کم ارتفاع و سمت چپ ناخن رخ می‌دهد که در این لحظه سر انگشت نیز در تماس با سیم قرار دارد.
۲. طول ناخن در زمان لغزیدن به روی سیم هر مقدار بیشتر باشد صدا پر حجم‌تر خواهد بود.
۳. لحظه رها شدن در نقطه‌ی حداکثر ارتفاع و سمت راست ناخن صورت می‌گیرد. (در آن لحظه فقط ناخن با سیم در تماس است).

نحوه نواختن یا ضربه زدن به سیم

ضربه‌های آپویاندو و تیراندو برای تمام نوازندگان گیتار آشنا است اما آنچه مهم است نحوه‌ی اجرای آن است. در هر دو حالت نیروی ضربه از بند اول اعمال می‌شود؛ یعنی مفصلی که انگشت را به کف دست متصل می‌کند. در هر دو مورد شکل هلالی انگشت نباید در لحظه‌ی ضربه (به‌خصوص آپویاندو) تغییر کند (انگشت در مقابل مقاومت سیم مغلوب نشود). البته شکل ناخن در این مورد نقش مهمی دارد. حرکت انگشت پس از عبور از سیم ادامه دارد ولی به‌سرعت برای ضربه بعدی آماده شود.

استقلال انگشتان از یکدیگر

نواختن یک یا چند انگشت نباید باعث حرکت اضافی یا انقباض انگشت یا انگشتان دیگر شود. به طوری که بتوان در یک زمان از هر انگشت در مواردی خاص صدای متمایزی نسبت به انگشتان دیگر به دست آورد. تمرین‌های بخش دوم و سوم به همین منظور طراحی شده‌اند.

استقلال انگشتان دست راست از دست چپ

در این کتاب که تمرین‌های آن برای دست راست طراحی شده است، نگاه ما به نوازندگی گیتار از دست راست شروع می‌شود. به طور مثال برای نواختن یک گام، در مرحله‌ی اول مهم این است که چه سیم‌هایی با چه انگشتانی نواخته می‌شوند و بعد از آن انگشتان دست چپ نت‌های مورد نظر را می‌گیرند.

تعادل و پایداری

منظور از پایداری، ثابت نگه‌داشتن مقدار نیرو و حفظ انرژی در نواختن ترتیب‌های منظم یک شکل و یکنواخت انگشتان دست راست در مدت زمان نسبتاً طولانی است. به طور مثال در ترمولو، انرژی انگشتان در طول اجرا تقریباً ثابت هستند و نباید بیش از حد کاهش یابد. با تکرار زیاد هر یک از تمرین‌های این کتاب سعی کنید مهارت لازم را در جهت حفظ انرژی هنگام اجرا به دست آورید. از طرفی، حفظ تعادل هنگام هر نوع تغییری ضروری است. تغییر در سیم، انگشت، ریتم، ... به طور مثال در تمرین‌های بخش اول (تغییر سیم نواخته‌شونده با یک انگشت)، بعضی از تمرین‌های ترمولو و تمرین‌های بخش چهارم به این موضوع توجه داشته باشید.

چند نکته در مورد استفاده از تمرین‌های این کتاب

۱. پایان هر تمرین با علامت برگشت مشخص شده است و در صورت تعدد آن‌ها با یک موضوع مشترک هر یک با عدد داخل مربع شماره‌گذاری شده‌اند. برای نتیجه‌ی بهتر، هر عبارت نه فقط یک‌بار، بلکه چندین بار تکرار شود.
۲. با الگو قرار دادن اغلب نمونه‌ها و با تغییر انگشت‌گذاری و یا تغییر سیم و حتی ریتم، تعداد بی‌شماری از تمرین‌های مشابه به دست می‌آید که در این کتاب از ذکر آن‌ها صرف نظر شد و فقط ایده‌ی اصلی با چند تمرین شاخص معرفی شده است.
۳. هر تمرین را با سرعت آهسته شروع کنید و به تدریج با استفاده از مترونوم آن را بیشتر کنید.
۴. شکل مناسب ناخن‌ها و ایجاد صدای شفاف را همواره حفظ کنید.
۵. تمرین‌ها فقط برای دست راست (غیر از بخش هفتم) نوشته شده است. با این حال بعد از تسلط در اجرای آن‌ها، ممکن است شما از دست چپ نیز برای اجرای آکورد یا ملودی استفاده کنید.

حفظ پوزیسیون دست راست

الف) قرار دادن انگشتان روی سیم

در اولین قدم یک یا دو انگشت را روی سیم می‌گذاریم؛ با انگشتان دیگر سیم‌ها را می‌نوازیم. هدف از این نوع تمرین‌ها تمرکز روی نواختن انگشتان فعال است. به این معنی که تأثیر آن‌ها را روی انگشتان دیگر و شکل کلی دست مطالعه کنیم تا انگشتان آزاد بتوانند به‌طور مستقل ضربه‌های خود را بر سیم وارد کنند، در حالی که تعادل دست نیز حفظ شود. البته باید توجه داشت که فرم ناخن‌ها بسیار مهم است و باید آن‌ها را به‌طرز مناسبی شکل داد.

نکته‌های مهم

۱. مسیر ضربه‌ی انگشت p مایل به پایین و بیرون از کف دست و تا حد ممکن مسیر دایره‌ای را در برگشت طی کند.
۲. مسیر ضربه‌ی انگشت i و m و a به سمت داخل و در امتداد ساعد دست راست باشد.
۳. سعی کنید به نوعی تعادل بین انگشتان فعال برسید.
۴. به زاویه‌ی برخورد ناخن‌ها با سیم‌ها توجه کنید.

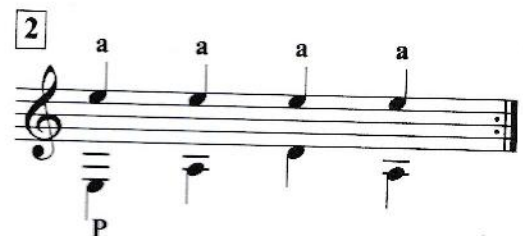
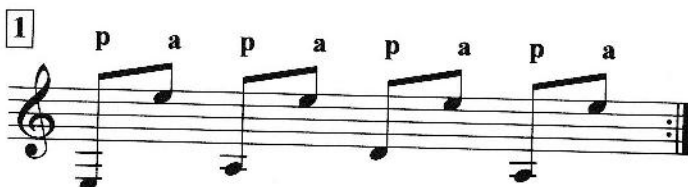
کار با دو انگشت

این تمرین را با سرعت آهسته شروع کنید و به تدریج بر سرعت بیفزایید ولی دقت کنید که شکل دست و انگشتان ثابت کمتر تغییر کند.

۱. انگشتان a و m به ترتیب روی سیم‌های اول و دوم باشند.

۲. انگشتان i و m به ترتیب روی سیم‌های سوم و دوم باشند.

۴. انگشت *a* روی سیم اول.

1 *p i m*

2 *p m i*

3 *p i m i*

4 *p m i m*

5 *p m i*

6 *p i m*

7 *p i m*

8 *p m i*

9 *p m i*

10 *i m*

11 *m i*

12 *i m i m i m i m*

13 *i m i m i m i m*

14 *m i m i m i m i*

15 *m i m i m i m i*

16 *m i*

